Any tercer.- II.ª Epoca. - N.º 101

Dissabte 3 d'Octubre de 1925

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció i Administració: Viladomat, 108 (imprem.a)
Apartat de Correus, 757 - BARCELONA

> Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, a fer la pàtria digna?
>
> *GABRIEL ALOMAR*

La gent que va a Rússia

El misteri de Rússia va desapareixent de mica en mica. L'entrada a Rússia, malgat el rigor de les duanes, l'enutjós control que indefectiblement acompanya al foraster i toes les restriccions del règim soviètic, és cada dia cosa més fàcil.

Els russos, després d'haver fet dissabte de la seva casa, després del gran trasbals i de la gran neteja de la revolució, han arribat a un moment d'establilitat i de serenitat. L'ull de l'Occident ja no els preocupa tant com abans, i obren les portes i les finestres perquè la gent de l'Europa burgesa i decadent que tingui prou curiositat, pugui veure el canvi de l'interior soviètic, fins fa poc tancat a totes les persones que no fossin comunistes, comunitzants o en darrer terme simplement proletaris militants en el camp de la revolució.

Els primers en posar els peus a Rússia amb el sol objecte d'anar-hi a veure i observar el país sense contraure compromisos polítics ni obligar-se a cap reserva, han estat els periodistes. Primerament, amb el pretext d'una missió humanitària per a combatre la fam i la misèria del poble rus, després amb un cert esperit d'audàcia pelliculesca, com la d'alguns periodistes americans.

Ha estat una intrèpida jove anglesa, la qual ha tingut un gran succés amb les seves biografies i intevius relatives als personatges de a relvolució. Rússia és un plat fort, un plat que diu "menja'm" a tots els periodistes que senten l'ofici amb la golafraria que li és pròpia. El públic no compra pas el diari perquè l'informin puramente i simplement, sinó que vol alguna cosa més, vol que l'impressionin, que el sotraguegin, que que li percudeixin els sentits. La veritat, la sinceritat nua i freda no tenen pas la importància de la informació fantàstica i sensacional i de la'nècdota pintoresca que fa obrir els ulls i li pessigolleja tots els recons de la sensibilitat.

Ara és l'Henri Béraud, de "Le Journal" el que publica una sèrie d'articles parlant de Rússia, d'una ressonància formidable. A Barcelona mateix l'esmentat diari francès ha doblat la venda i això és simptomàtic si es té en compte que normalment ja és més llegit que alguns diaris de la nostra ciutat, sense comptar-hi la "Gaceta de Cataluña".

L'Eenri Béraud fa una feina molt desfavorable als Soviets. Diu per exemple, parlant de la vida cara de Moscou, que hom ha de gastar cada dia per a menjar i dormir, una quantitat considerable de "tchervonetz", moneda que al canvi actual val uns 120 francs. Ja és un argument!

De totes maneres, cal remarcar que tots els articles del redactor de "Le Journal" respiren un declarat partit pres contra el règim soviètic.

A aquesta informació cal oposar-n'hi una atlra que té l'apariència d'una major imparcialitat.

Es tracta de dos turistes que han fet el viatge París-Moscou en motocicle, per la carretera, i que estan encisats de l'acollida afectuosíssima que els han tributat. Així ho declaren des del diari "L'Auto", tot afegint, que: "La vida a Rússia és materialment acceptable. Les coses més necessàries: el pa, el te, la carn, són a bon preu. Si l'allotjament i el luxe són costosos, no per això pot dir-se que les condicions ordinàries de vida no siguin normals. Aquesta és la nostra impressió d'esportistes indiferents a tota política. Així és que, nosaltres podem prometre a tots els companys, automobilistes, corredors ciclistes, atletes que segueixin el nostre exemple, una de les més belles recepcions de la seva carrera."

A qui s'ha de creure?

A l'Henri Béraud maliciós, sornaguer i amb una intenció combativa que treu foc o als motociclistes que van arribar a Rússia com si fossin habitants d'un altre planeta i que van rebre molts homenatges. Es difícil, perquè això dels homenatges de vegades fan fer discursos desproporcionats, i fan entendrir més del compte.

Davant daquestes dues opinions sobre el que passa a Rússia, no ens toca cap més remei que el de llegir esl articles del nostre Josep Pla per a veure a quina conclusió porten, perquè l'interessant són les conclusions. I millor que tot això fóra poder agafar la maleta i arribar-s'hi. Sempre respiraríem un altre aire del que estem condemnats a respirar en aquest país.—V.

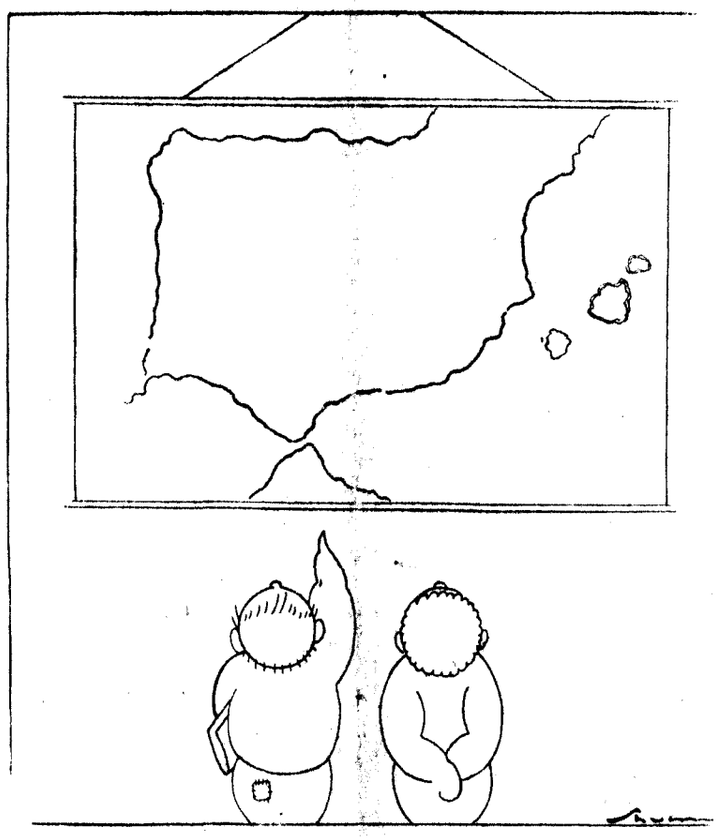

Els petits estrategues

— Amb el Morro fort el domini és segur.

La premsa obrera

Basta de bizantinismo

Parece que estamos en la hora estéril del criticismo sistemático. No se discute en nuestra prensa de cuestiones fundametnalmente creadoras sino de decepcionantes asuntos. Bien está plantearlos, conocerlos y darles de lado, concediéndoles la importancia que merecen, pero nada más. Desgraciadamente nos recreamos en lo morboso; lo volvemos y revolvemos. Vestimos co nel sambenito de todas las culpas a lo incidental y, sin profundizar más, nos quedamos conformes en reconocer que sólo "ciertas cosas" fueron "factorum" de todo el mal acaecido a la Confederación. Así nos debatimos en plantear lo irremediable; pero sin hacer nada por conmocionar el quietismo, la abulia y la dejadez presentes en nuestros medios.

¿A sólo esto condujeron aquellos esfuerzos, sacrificios y persecuciones; aquel despliegue de enrmes energías de los años 18-19 y 20? ¿Habremos decaído sin esperanza de resurgimiento?

Para el observador actual que desconozca íntimamente nuestras posibilidades resurgentes, tal parece. Nosotros no lo creemos así; aun el movimiento sindicalista revolucionario no ha llenado, y le falta muchísimo, su misión en España ;todavía está en el período preliminar, y no puede resultar un aborto, ¡no!

Invitamos a todos a la labor más positiva posible hoy. "Ciertos métodos no pueden subsistir y quienes los hayan llevado a cabo hasta aquí de buena o mala fe, equivocados a no, no seguirán poniéndolos en práctica, porque todo y todos han reaccionado contra ellos. Además hay tensiones musculares y nerviosas que nadie puede mantener indefinidamente.

No demos el espectáculo deprimente de aparentar alejados de palpitantes e imprescindibles problemas nacionales e internacionales; callar es también decir algo; pero hablar " tontas y ya locas", entretenerse demasiado en lo secundario puede significar que no atendemos a lo principal.

zMiremos lo que antes fué floreciente y ahora sólo espera la ocasión propicia de volver a serlo; no hagamos que las multitudes proletarias se aparten de la confederación, con la que están, al menos en idea. No hagamos fácil la labor de cierto sector que tiene interés en desacreditar la actuación de los anarco-sindicalistas dentro del movimiento obrero; y más que la actuación, los métodos y la doctrina.

Sobrepongámonos a las pequeñeces; elevémonos por encima de las miserias pasadas que fatalmente ocurren en todos los campos y seamos dignos de nuestro tiempo y de la gran obra que aún resta por hacer y que hay que llevar a cabo, por nosotros o por otros, si de ello no somos capaces.

De "Solidaridad Obrera"

La llengua del poble

No és per als obrers un problema indiferent, la depuració del català. Ells foren, junt amb els pagesos, els que el defensaren; la seva afinació i perfeccionament no és altra cosa que la continuació de llur obra. Mentre la classe alta i àdhuc la mitja, abandonaren la llengua de la terra per plebeia, la plebs, amb més o menys puresa, la conservava. I no sols la conservava per rutina, per misoneisme d'analfabet, sinó que l'amanyagava i s'abraçava a ella fortament, perquè l'estimava com essència de la seva personalitat. I la plebs vencé contra les extravagàncies del senyoriu. Ells que no tenien res, que el més sortós li mancava àdhuc el necessari per a viure, que despullats passaven per la terra i despullats la deixaven, que cada matiel despertar era un temor pel dia que començava, guardaren ben apropats a ells, fos amb ells, un tresor per a oferir al concurs humà; una llengua de noble nissaga, que sense el seu escalf hauria mort.

I ells, els miseriosos, la pobrissalla, amagats en la seva petitesa, esmaperduts enmig del baladrejar d'altres llengües cridaneres que pregonaven l'excelsitud de llur cultura, travessaren com els jueus el desert, portant a l'espatlla l'arcasanta on es guardava la seva llei. I com els jueus aplanava als homes llur pesantor; els seus peus avançaven pels sorrals enfonsant-se fins als tormells; i travessaren fangars, roques dures, ermots plens de pedrascall i plantes que esgarrinxaven les cames i les feien sagnar. Però ells no deixaven l'arca; bruta, plena de trenyines, esquitxada de llot, no la deixaven; l'estimaven cada dia més i cada dia més hi dipositaven nous fervors.

I venceren. El tresor que guardaven era un tresor senyorial; ells, els humils, eren els únics que havien sabut tindre l'ànima de senyors—quantes vegades passa ço mateix!—I per ells, com senyors avui podem sentar-nos entremig d'altres pobles; com senyors, perquè tenim un llenguatge propi per a parlar amb els senyors, tenim un estre ben nostre per a entendre's amb els senyors per alts que siguin.

Al poble té d'interessar-lo fondament que l'herència que defensà s'embelleixi i es depuri; que enmig de la plaça pública, del mercat babèlic, per on ell la passejava s'ha omplert de greix i de pols; que les seves mans eren fortes, però no prou súbtils per a privar que fins ella arribés la polsaguera que aixecaven els altres.

Però és precís que llur depuració s'apressi i es faci amb cura. El poble ha guardat el seu llenguatge perquè el necessitava, perquè el necessita en tots moments i per totes les coses.

El seu tresor ja que avui s'ha transformat en un mitjà de cultura, ja què avui no sols conta les petites afeccions, les angoixes del viure quotidià, les ànsies humils, sinó que enlairant-se expressa alts pensaments, belles imatges, és novament arbre de poesia i d'ideals, ell vol intervenir-hi per a donar-li vida i fortitud.

Que els intellectuals que avui es llancen a netejar-la de tot exotisme no ens la facin massa encartronada; que en la recerca de majors pureses vagin amb cura de resucitar paraules massa allunyades ja de la parla popular; que la resurrecció d'un llenguatge medieval no serviria per al nostre poble. Què en faria avui el poble de una llengua artificiosa, estranya al seu tarannà? No fóra tan forastera a ell com una d'emmatllevada?

La nova irrupció de la nostra llengua en el món de la cultura, és un acte de voluntat, i la voluntat és un gran element en la formació de les llengües. Però en aquesta voluntat, en aquest voler de recreació, hi ha d'intervenir-hi no sols el nostre raonament, sinó també el nostre cor, i potser més que tot el nostre cor; té d'ésser un acte passional; per això cal esmerçar un gran esforç perquè recercant una puresa cada dia més tradicional, no la transformem en una cosa freda que no serveix per al viure de la nostra gent.

Avui, per a l'escriptor, és una fadiga, l'ofici; tot sovint ha de deixar les quartelles que febrós escrivia per a solucionar el dubte d'una paraule i consultar el diccionari, cercant el mot just o la gràfia vertadera; molts cops escriure és traduir. Això ha estat una altra causa de la manca de passió per part de la nostra literatura.

Aquelles quartilles escrites amb el diccionari a la mà o amb la impressió d'un autor de cinc segles enrera, tenen un sabor d'artifici, porten l'encarcarament d'una cosa morta, els manca moviments i flexibilitat .

Acabin prompte filòlegs i gramàtics al depuració del nostre llenguatge i llensint-lo novament al poble; que ben depurat ell el polirà. El gran escultor, el forjador de totes les llengües, armat del martell i de lescarpa, l'arrodonirà, treurà els cantells massa durs, el farà musical, apte a la seva vocalització, apte per a les seves oïdes, capacitat per a expresar les seves passions i els seus ideals. Doneu-li prompte, tot el més pur que volgueu, perquè ell, després l'enriqueixi; que la nostra llengua puríssima de l'edat mitjana no serveix a la nostre gent del segle XX, que necessita nous mots que expressin les noves idees i necessita noves idees cada dia que passa.

COT DE REDDIS

Les publicacions de "Justicia Social"

En la secció de crítica de "La Vanguardia" del dia 29 d'aquest mes, "Argus" deia:

"AQUEST DIANTRE DE SABATOTS, narración por H. G. Wells. Versión catalana de J. Roure y Torrent.—Ediciones de "Justicia Social".—Barcelona.

El extraordinario ingenio de este autor convierte un motivo de apariencia pueril en obra llena de contenido ideológico. Sobradamente conocida es la doctrina de socialismo idealista que caracteriza a este novelista inglés. Sólo debemos hacer constar el esmero con que está realizada la traducción.

Carnet d'un heterodoxe

EL PLORAIRE

Es gras com una manifestació dominical. Es tan ric com gras. I tan espessament honrat com ric, com gras i com imbècil. Això cada dia—inexorablement.

Amb tanta de fortuna al damunt, és encara refractari a tot el que sigui un bri d'humana sensibilitat. Sembla que s'ha sotmès a un sever tractament del famós "impermeabilitzador Bianco".

I tot ho deplora el ric gras honrat imbècil—d'una faisó lletosa i abundant—:com una robusta dida.—Una dida, tindria per ventura l'acreditat cervell a les ubèrrimes mamelles?—Eugènicament parlant, sí.

—Quina desgràcia!—exclama el gras gemec circulant.— Ha vist vostè quina desgràcia?—Ara han mort un mico! I encara no se sap si s'ha suïcidat.

—Què era prop de la gàbia vostè?

—No senyor. Per què?

Perquè, de vegades, en trobarse amb un semblant davant, i un semblant tan semblant com vostè —que deplora tan inconsolablement les coses—, què li diré jo? potser l'ha entès, i vagi a saber si, per no sentir-lo gemegar, s'ha suïcidat de veres.

BRAND

Companys! Llegiu JUSTICIA SOCIAL

Company: **El nostre periódic és obra de tots. Cal que el teu esforç correspongui al nostre.**

Fes que els teus amics llegeixin

Justícia Social

Ens calen noves subscripcions.

PASSATEMPS

Parlant de Sants

Els noms que se'n diuen propis, o sigui els que enmatllevem del Santoral catòlic, poden donar lloc—entre altres temes i problemes—a assumptes de caràcter filològic, històric i fins d'ètica altamènt trascendent.

Això és el que hem pogut apreciar, amb motiu de la qüestió promoguda pels editorials dedicats per *La Publicitat*, a deixar ben establerta la identitat de Sant Ermengol, provant-nos amb dades minucioses i erudites comprovacions, que aquest Sant no té res de comú amb el seu collega Ermenegild i altres per l'istil.

En qüestió de noms de Sants, com en cap més altre, nosaltres no tenim cap criteri tancat ni dogmàtic, que vulgui posar-se en front de la veritat històrica, de la realitat filològica, ni de la correcció gramatical.

Som, més bé,—no ens haurem pas desforçar gaire en provar-ho—completament abstemis.

Voldríem, millor, veure ben generalitzat l'ús de noms propis extrets dels que portaren illustres benfactors de la humanitat, herois de la rebeldia i màrtirs de la ciència o de la llibertat, o bé de denominacions poètiques i simbòliques quelcom més boniques i apropiades que els mots semítics, llatins o d'altre origen, però sempre arcàics i anacrònics, adoptats per exigències de predomini de l'esperit religiós, a que també en aquest àspecte ens trobem encara subjectes.

Però aquells que tenen preocupació i assenyada cura per aquests detalls, o que s'han imposat el deure de fer-nos saber com ens hem de dir, en bon català, els qui portem un d'aquests anomàstics subjectes a confusió, podrien posar-se definitivament d'acord d'una vegada, i no fer necessari l'insistir en temes tan trivials i de contingut tan poc profitós.

Perquè les raons exposades per l'editorialista de *La Publicitat* seran molt bones i encertades, no ho dubtem; però abans de conèixer-les haviem ja vist, en diccionaris de diversos autors, el contrari del que ara se'ns diu, i qui sap si també ells en tenien de bones raons per adaptar el seu criteri.

Sens dubte, és a ells a qui s'ha referit l'esmentat editorialista, dient-los que amb això han fet molt mal, i que la confusió que han portat, entre allò que pertoca a un Sant i a l'altre, és imperdonable.

No n'hi ha per tant!

Per la nostra part, i en el futur, no volem que la denominació veritable del Sant quin nom ens posaren, sigui un problema i un conflicte més a resoldre.

N'hi han tants de molt més perentoris a solucionar!

Fet i fet, d'un Sant que ha de portar tantes de raons, n'hi haurà ben bé prou amb una lletra...

E. GRAU

Josep Pla i els Soviets

Si fins avui admirava a Josep Pla per la seva dialèctica incisiva i concisa, molt més em plau d'admirar-lo ara que, bo i no tenint una significació social ben definida, ha tingut l'audàcia d'anar a la Rússia i fer l'apologia del govern soviètic, d'una faisó que mai li agraïrem prou els homes d'avanguarda.

Josep Pla, a qui no hem perdut de vista des de que escriu a *La Publicitat*, és el periodista de les grans pensades i dels grans encerts.

Si l'autor de "Coses vistes" es mereix com a literat la flor natural dels Jocs Florals d'enguany—em sembla que era JUSTICIA SOCIAL qui li atorgava—, i les vint-i-una canonades amb què el saludava Josep Carner, com a periodista, ha rebut la consagració definitiva.

Podrà ésser J. Pla tan bandarra com vulgui l'amic J. Roure Torrents—i tan mordaç i cerebral com vulguin els altres, però s'ha de reconéixer que d'ençà que ell esgrimeix la pluma, sembla que el nostre periodisme és més oxigenat i menys encarcarat.

Josep Pla és un teòric revolucionari, un inquiet, un que sap escollir els llocs i circumstàncies per a parlar-nos del que veu i del que observa.

Era abans d'ahir que des d'Itàlia ens parlava del feixisme despòtic. Totjust ahir ens ponderava i exaltava el govern Herriot de França, alhora que blasmava contra els reaccionaris Maurràs i Daudet de l'"A.ction Française".

Avui ens parla de Rússia, d'aquest poble immens i caòtic que ha provocat el capgirell més fantàstic de la Història.

Ell, com nosaltres, ha vist que tots els que parlaven de Rússia semblava que es rabejaven contant-nos els mil sofriments i misèries característiques de tot poble trasbalsat per guerres i revoltes.

No ho dubtem pas que les calamitats més monstruoses han estat arrapades a lànima d'aquell poble esclau; però preferim un foc ben gros que ho abrandi tot, que no una agonia persistent, implacable, suïcida com la que planava en temps del tsarisme damunt de Rússia. Almenys de les cendres del fogueral comença l'espurneig de quelcom embrionari i incipient que dintre d'uns quants anys s'imposarà amb una força impetuosa.

Josep Pla ha dit el que ha vist. La vida nova que batega a l'impuls que li donà aquell home que es digué Lenín.

L'Angel Pestaña, en el seu llibre intitulat "Setenta días en Rusia", va parlar d'aquest país en forma ben diferent.

Es, senzillament, de doldre que un home de l'extrema avantguarda social com és En Pestaña, no es fes càrrec de la situació veritable d'un poble en plena transformació.

No dubtem pas que tot el que descriu i ens conta Pestaña és cert i verídic. Però al meu humil entendre no havia de publicar un llibre per a dir-nos el que tothom suposava i que, inexorablement, havia de succeir després del gran terrabastall de la guerra i la Revolució.

Joan FORMENT

CRONICA INTERNACIONAL

L'explotació dels obrers xinesos

En un dels darrers editorials, esmentàvem els raports del consols anglesos a la Xina, sobre les condicions de treball dels obrers xinesos. Avui volem publicar-ne un extret, per tal que els lectors vegin fins on arriba la cobdicia del capitalisme a les explotacions colonials. Aquests raports han estat reunits pel govern anglès en un "Llibre blau", els informes que ens dóna no poden ésser titllats de parcialitat, certament a favor dels obrers.

El cònsol de la Gran Bretanya a Xangai, Mr. Bartou, escriu sobre les condicions de treball a aquesta ciutat:

"No hi ha cap restricció al treball dels infants: cal deplorar-ho. A les empreses angleses, estrangeres i xineses, els infants treballen dia i nit; els qui no tenen encara edat de treballar, van també a la fàbrica, amb tota la família. A les filatures angleses, els obrers treballen en dos equips: 12 hores cadascun, amb una interrupció de quinze minuts. A les fàbriques japoneses, treballen les mateixes hores, però, amb un descans de trenta minuts. A les xineses, 14 hores seguides, sense parar. Infants i adolescents, les mateixes condicions". Diu també que els sous són força esquifits; que la misèria entre la població és gran i la tuberculosi hi fa destroces.

A Txi-Fou, el sou mensual és de tres dòlars i mig or. Els obrers viuen a la fàbrica i dormen a terra, als tallers, i els malalts són expulsats al cap d'una setmana.

A les fàbriques de llumins, usen el fósfor blanc. Hi treballen homes, dones i infants, 12 i fins 16 hores diàries. No tenen repòs setmanal, ni assegurances contra malalties.

En març de 1923, el govern xinès promulgà una llei provisional que privava el treball dels nois menors de 10 anys, i de les noies menors de 12 anys; prescrivia l'obligació de donar dos dies de festa al mes, als obrers adultes, i tres als adolescents; també prescrivia una pausa d'una hora per a dinar i el pagament regular dels sous, almenys una vegada al mes. Aquesta llei, embrió esquifit d'una legislació del treball, és del tot desconeguda i no ha estat mai aplicada.

El cònsol anglès a Pequín, explica que els industrials anglesos protesten de l'aplicació de la llei xinesa sobre la protecció als obrers, sota el pretext que la legislació xinesa tendeix a fortificar la indústria indígena, a despesa de la indústria anglesa.

El cònsol anglès a Xangai, donà part al govern de les modificacions proposades pels anglesos; manaven la prohibició del treball als infants menors de 10 anys, i que els menors de 14 *només* treballesin dotze hores.

El cònsol de Nanquin, declara les decisions de l'Oficina Internacional del Treball, inaplicables a la Xina. Creu d'aplicació impossible les reformes susceptibles d'augmentar el cost de la producció.

A Txoun-Tsin (provincia de Se-Txuang), els obrers són lliurats sense defensa als militars, qui els exploten i empresonen sense vergonya. Tots els dies es troben pel carrer colles d'obrers lligats a llargues cordes i escoltats per soldats. L'organització obrera ha estat dissolta per l'autoritat militar. "Els obrers—escriu el cònsol d'aquesta ciutat—són maltractats, segrestrats i fins assassinats per aquests bandids, si rebutgen el seu esclavatge, o si llurs famílies no posseeixen prou diner per rescatar-los de les autoritats militars."

Aquestes dades ens palesen com el capitalisme europeu i japonès (i també el mateix xinès), explota el poble xinès, i més si tenim present llur procedència. No és, doncs, estrany que vulguin continuar subjugant la Xina, i que utilitzin per a això, tot el què poden: l'acció directa, contra els sublevats, i la indirecta, utilitzant generals, caps de partides, encarregats d'impedir el desvetllament del poble xinès, butxinegant-lo. No és extrany tampoc, que fos assassinat Lao-Txoung-Cai, per uns desconeguts, a un carrer de Cantón. Era el més important deixeble de Sut-Yat-Sen, fomentador de les reivindicacions xineses, i practicava una política orientada vers Moscou.

Malgrat tot, malgrat derrotes passatgeres i persecucions, el desvetllament xinès s'acomplirà inevitablement; els senyals són clars, i el veinatge de Rússia l'encoratjarà i contribuirà en gran part a marcar la tendència de la civilització que neix a l'Extrem-Orient, a les Xines immenses.

I. A.

Quantitats recaptades amb destinació als obrers-estudiants empresonats.

Suma anterior, 1.073'25 pessetes.

R. C., 5 pessetes; S. F., 1; J. A., 1; J. B., 1; J. F., 2; J. M., 1; J. M., 3; R. C., 2; A. P., 1; R. C., 4; J. F., 1; J. B., 1; J. S., 1; J. M., 2; N. M., 1; V. N., 1; J. F., 1; J. M., 2; J. A., 2; E. S., 5; recaptat en el Vermut a En Serra i Moret, 38.

Total, 1.194'25 pessetes.

La solidaritat dels obrers, si no voleu que sigui una paraula sense sentit hem de demostrar-la a l'hora de les contrarietats, molt més que a les hores que ens són favorables.

Company: no oblidis als que han perdut la llibertat que tu disfrutes.

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL
3 d'Octubre 1925

La enseñanza libre

Per R. Mella

Per a honorar la memòria del company Mella, del traspàs del qual hem donat compte en edicions anteriors, plaunos de reproduir aquest article, on traspúa la seva generosa idealitat i el seu esperit lliberal i intelligent, tan allunyat del sectarisme baix de sostre de la majoria del que es diuen anarquistes.

Sabíamos que no faltan librepensadores, radicales y anarquistas que entienden la libertad al modo que la entienden los sectarios religiosos. Sabíamos que los tales actúan en la enseòanza, como en todas las manifestaciones de la vida, a la manera que los inquisidores actuaban y al modo que actúan hoy sus dignos herederos, los jesuítas laicos o religiosos.

Como no queremos ningún fanatismo, ni aun el fanatismo anarquista; como no queremos ningún dogma, así se titule libertario; como no transigimos con ninguna imposición, aun cuando se ampare en la ciencia, insistiremos en nuestros puntos de vista.

Se lleva tan lejos el sectarismo que se presenta en forma de dilema: o conmigo o contra mí. Libertarios se dicen los que así hablan. Les perturba la eufonía de una palabra: racionalismo. Y nosotros preguntamos: ¿qué es el racionalismo? ¿Es la filosofía de Kant, es la ciencia pura y simple, es el ateísmo y es el anarquismo? ¡Cuántas y cuántas veces clamarían en contra de tales asertos!

Sea lo que quiera el racionalismo, es para algunos de los nuestros la imposición de una doctrina a la juventud. Su propio lenguaje lo denuncia. Se dice y se repite que la enseñanza racionalista será anarquista o no será racionalista. Se afirma enfáticamente que la misión del profesor racionalista "es hacer seres para vivir una sociedad de dicha y libertad". Se identifica ciencia, racionalismo y anarquismo, y se sale del paso convirtiendo la enseñanza en una propaganda, en un proselitismo. Son más lógicos los que más lejos van y sostienen que se debe decir resueltamente enseñanza anarquista y dar de lado al resto de adjetivos sonoros que hacen la felicidad de los papamoscas que no llevan en el cerebro un adarme de fósforo.

No reparan estos libertarios que nadie tiene la misión de "hacer" a los demàs de este o del otro modo, sino el deber de no estorbar que cada uno se haga a sí mismo como quiera. No observan que una cosa es instruir en las ciencias y otra enseñar una doctrina. No se detienen a considerar que lo que para los adultos es simplemente propaganda, para los niños resulta imposición. Y en último extremo, que aunque el racionalismo y el anarquismo sean todo lo idénticos que se quiera ,nosotros, anarquistas, debemos guardarnos bien de grabar deliberadamente en los tiernos cerebros infantiles una creencia cualquiera; impidiéndoles así o tratando de impedirles futuros desarrollos.

"Para mucha gente—decía Clementina Jacquinet, en una conferencia dada en Barcelona acerca de la sociología en la escuela—, y desgraciadamente para muchos maestros, la ciencia social está contenida por entero en sus periódicos, en los problemas de emancipación que tan vivamente agitan nuestra época.

"Todo su saber consiste en inculcar a sus discípulos sus opiniones preferidas, a fin de que causen en los cerebros una impresión imborrable, que se implanten en ellos y se extiendan ni más ni menos que a semejanza de una hierba parásita. Todo lo que han podido encontrar mejor para formar libertarios, es obrar al modo de los curas de todas las religiones.

"No se dan cuenta que forjando las inteligencias según su modelo predilecto "hacen obra antilibertaria", puesto que arrebatan al niño desde su más tierna infancia la facultad de pensar según su propia iniciativa."

Se insistirá, no obstante lo dicho y transcrito, en que la anarquía y el racionalismo son una misma cosa, y hasta se dirá que son la verdad indiscutible, la ciencia toda, la evidencia absoluta. Puestos en el carril de la dogmática, decretarán la infalibilidad en sus creencias.

Mas, aunque así fuera, ¿qué sería de la libre elección, de la independencia intelectual del niño? Ni aun la verdad absoluta debería ser impuesta, sino libremente buscada y aceptada, si la verdad absoluta no fuera un absurdo y un imposible en los términos fatalmente limitados de nuestro entendimiento.

No; no tenemos el derecho de imprimir en los vírgenes cerebros infantiles nuestras particulares ideas. Si ellas son verdaderas, es el niño quien debe deducirlas de los acontecimientos generales que hayamos puesto a su alcance. No opiniones, sino principios bien probados para todo el mundo, lo que propiamente se llama ciencia, debe constituir el programa de la verdadera enseñanza, llamada ayer integral, hoy laica, neutra y racionalista, que el nombre importa poco. La sustancia está, como creemos, la verdad fundamental del anarquismo, anarquistas serán, cuando hombres, los jóvenes instruídos en las verdades científicas; pero lo serán por libre elección, por propio convencimiento, no porque los hayamos modelado, siguiendo la rutina de todos los creyentes, según nuestro leal saber y entender.

La evidencia puede hacerse inmediata. ¿Qué clase de anarquismo enseñaríamos en las escuelas en el supuesto de que ciencia y anarquismo fueran una misma cosa? Un profesor comunista enseñaría a los niños el simplísimo e idílico anarquismo de Kropotkine. Otro profesor individualista enseñaría el feroz egolatrismo de los Niestche y Stirner, o en complicado mutualismo proudhoniano. Un tercer profesor enseñaría el anarquismo a base sindicalista influído por las ideas de Malatesta y otros. ¿Cuál es aquí la verdad, la ciencia, para que quede establecido en firme ese desapoderado absurdo de lo absoluto racionalista?

Se olvida sencillamente que el anarquismo no es más que un cuerpo de doctrina y que por firme y razonable y científica que sea su base, no se sale del terreno de lo especulativo, de lo opinable y, como tal, puede y debe explicarse, como todas las demás doctrinas, pero no enseñarse, que no es igual. Se olvida asimismo que la verdad de un día es el error del día siguiente y que nadie hay capaz de establecer sólidamente que el porvenir nos reserva otras aspiraciones y otras verdades. Y se olvida, en fin, que estamos nosotros mismos prisioneros de mil prejuicios, de mil anacronismos, de mil sofismas que habríamos de transcribir necesariamente a las siguientes generaciones si hubiera de prevalecer el criterio sectario y estrecho de los dostrinarios del anarquismo.

Como nosotros hay miles de hombres que se creen en posesión de la verdad. Son probablemente, seguramente honrados, y honradamente piensan y sienten. Tienen el derecho a la neutralidad. Ni ellos han de imponer a la infancia sus ideas ni hemos de imponerles nosotros las nuestras. Enseñemos las verdades adquiridas y que "cada uno se haga a sí mismo como pueda y quiera". Esto será más libertario que la funesta labor de dar a los niños ideas hechas que pueden ser, que serán muchas veces enormes errores.

Y guárdense los dómines del anarquismo que se consideran únicos poseedores de la verdad, la palmeta para mejor ocasión, que es ya tarde para resucitar risibles dictaduras y para expedir o denegar patentes que nadie solicita ni nadie admite.

Como anarquistas, precisamente como anarquistas, queremos la enseñanza libre de toda clase de ismos, para que los hombres del porvenir puedan hacerse libres y dichosos por sí y no a medio de pretendidos modeladores, que es como quien dice redentores.

Noves i documents

MORTS PER L'OBSERVISME

La "Correspondance Internationale", de Viena (Austria), ens dóna la nova de la mort heroica del comunista egipci Antoni Marouu, esdevingué el primer d'agost. Marou, era advocat, però no exercia la professió per tal de poder dedicar-se més a l'organització a què pertanyia. Va éser detingut l'any 24; el règim bàrbar de la presó l'emmalaltí i l'impedí d'asistir a la vista del procés, en setembre de 1924; en sortí condemnat a 3 anys de treballs forçats. Poc temps després, malgrat el seu estat delicat, es sumà a la vaga de la fam, amb la que els seus companys reclamaven un règim penitenciari menys indigne. Llavors se'l volgué salvar per un perdó especial. Marouu declinà formalment tota mena de clemència que el separés dels seus companys. Aquesta ferma actitud li valgué una incessant persecució de les autoritats penitenciàries. Marouu sostingué una suprema lluita. La seva darrera vaga de la fam dura sis setmanes! Durant més de 40 dies va sostenir sobre el seu llit de condemnatcondemnat aquesta lluita formidable, sense que la gent conegués el drama que s'esdevenia. No fou fins sis dies després de la seva mort que les autoritats publicaren un comunicat oficial que en donava compte.

Altres tres obreristes, els polonesos Hubner, Knievski i Rukovski, han mort per la causa social, afusellats a Varsòvia, el 21 d'agost proppassat.

En aquests temps d'adversitat ens encoratja de pensar en els que cauen en la lluita social i de dedicar-los un pietós record, ple d'afecte.

LES COOPERATIVES A ITALIA

A "La Cooperazione Italiana", hem llegit la memòria del Comité directiu de l'Exposició Internacional Cooperativa de Gand, que fa referència a Itàlia, redactada pel professor Gide. La memòria remarca la minva del moviment cooperatiu d'ençà de la tirania feixista. Diu: "no es pot ignorar—puix que l'Aliança Internacional Cooperativa ha fet una enquesta sobre aquests tristos esdeveniments—que gran nombre de cooperatives de color socialista o considerades socialistes, han estat saquejades i incediades pels feixistes, i que moltes altres, per evitar aquesta fi, s'han vist obligades a posar-se la camisa negra, és a dir, a acceptar l'administració dels feixistes".

El professor Gide esmenta les principals federacions italianes de cooperatives; posa en primer lloc la "Lliga nacional", la seu de la qual és a Milà. Es la primera que es fundà a Itàlia (1886) i havia fet una gran campanya pro-cooperaivisme. Aquesta federació no s'ha unit mai amb els socialistes, ha volgut sempre ésser autònoma, sense renegar, però del seu programa d'emancipació social per l'abolició del guany dels no productors. No fa gaires anys, segons la memòria, tenia 8,000 cooperatives; aquest és el resultat de les violències feixistes.

Les cooperatives feixistes són de creació molt moderna; la majoria provenen de la "Lliga nacional", per haver-se'n apoderat els feixistes de grat o per força, o han estat fundades en localitats on hi havia una cooperativa de la "Lliga nacional", i els feixistes l'havien destruïda. La federació que formen porta el nom de "Sindicat itali de les cooperatives". Diuen reunir 1,850 societats amb 350,000 membres.

Altres cooperatives han assistit a l'Exposició; són, entre altres, la "Confederació cooperativa italiana", qui data del 1919, té el centre a Roma i comprèn les cooperatives catòliques; l'"Institut nacional de crèdit per a la cooperació, l'"Associació de banques populars" la "Federació dels ex-combatents", la "Federació de carrilaires", la "Caixa nacional pels accidents del treball", etc.

Les cooperatives de consum no estan gaire avençades, en proporció a les altres; en canvi, en altres aspectes, el cooperativisme italià havia assolit un grau de desenvolupament remarcable.

"Primerament—diu la memòria—cal citar les associacions de treballadors del camp: les condicions en què es troba de fa temps l'Italia; els grans latifundis, terrenys abandonats dels seus propietaris, els intermediaris qui s'apropien del fruit dels treballadors i l'estat mirable dels obrers agrícoles italians, han fet néixer aquesta forma d'associacions cooperatives, que és característica de l'Italia, puix que no es troba enlloc més en proporcions comparables al menys. Aquestes cooperatives resulten un dels més potents factors de l'evolució econòmica, no solament per què milloren la vida dels treballadors, ans també per què fan que es conreuin moltes terres abandonades."

També són interessats les agrupacions de treballadors que s'encarreguen d'obres públiques; la memòria esmenta, entre altres, el consorci de Reggio Emilia, que explota directament un ferrocarril de 30 quilòmetres de via; el consell d'administració està compost d'obrers. El profesor Gide diu ésser aquesta l'única cooperativa que explota un ferrocarril, que ell sàpiga. No obté grans beneficis, però cobreix ben bé les despeses.

EL MOVIMENT OBRER A PALESTINA

El Secretari de la Federació Sindical Internacional, Brown, ha publicat a "La Vanguardia" de Buenos Aires, un article que tracta de l'organització sindical de Palestina; és de les més perfeccionades i, si es té en compte la poca extensió del país, es força nombrosa. Es va fundar l'any 1920; el 1922 es va afiliar a l'Internacional i tenia 8.000 socis; ara en té 15.000.

A cada ciutat i a cada poble hi ha un Consell d'obrers que treballa amb independència, però també amb coordinació amb l'organisme central. La base de l'organització són els obrers del camp i els de l'edificació; després d'aquests, els carrilaires y empleats de correus i telègrafs, són els més importants.

Gran part dels progresos es deuen a les cooperatives. Cada soci, en entrar a l'organització sindical, entra també, automàticament, a l'organització cooperativa. Les cooperatives més importants són les d'agricultura, edificació, serveis públics i consum; al seu costat hi ha un banc obrer, com a centre financier; una part fixa de les accions de les cooperatives està en mans de la Societat Cooperativa Nacional, que les aplega totes, i aquestes accions representen el 50 per cent dels vots a la Junta general.

En l'aspecte cultural, l'organització sindical té biblioteques i escoles; té cura de l'immigració i informa als immigrants, abans d'anar a Palestina, de la geografia, costums, llengua, etc., de Palestina. Té també una caixa per a socorre malalts, a la qual s'han ja associat 10.000 persones.

EL COMULOT DE GARRAF

Hom diu que, en la causa que instrueix el tinent coronel senyor Cristòfol Fernàndez Valdés contra els suposats complicats en el procés per lesa majestat, el fiscal del cos jurídic militar, en les seves conclusions provisionals, demana les següents penes:

Per als senyors Marcelí Perelló, Jaume Compte, Josep Garriga, Jaume Julià i Miquel Badia, reclusió temporal en el seu grau màxim, a pena de mort .

Per als senyors Francesc Ferrer, Deogràcies Civit, Antoni Argelaguet i Ramon Fabregat, presó major, en el seu grau màxim, a reclusió temporal, en el seu grau mitjà.

I per al senyor Emili Granier, presó correccional, en els seus graus mitjà i màxim.

DES DE BADALONA

Conferència de C. de Domenec

Dimarts, dia 22, a dos quarts de 10 de la nit, el company Cristofor de doménec, que ha fet popular el pseudònim *Braud*, dongué a la "Asociación de Cultura Popular", de Badalona, la seva anunciada conferència, sobre "La Cultura Popular".

La gentada que es s'aplegè a l'estatge de la novella entitat segui amb viu interès el desenrotllament del tema que el conferenciant ilustrà, per a aclarir i fer ben entenedores les idees exposades, dels més senzills exemples trets de la vida normal.

Quan després d'una hora i mitja de parlament, el company Domènec, s'acomiadà del públic esclataren unànims aplaudiments. Després de la conferència, un grup d'amics seguiren encara bella estona parlant amb el conferenciant; la conversa girà naturalment al voltant de les possibilitats del socialisme a Badalona, on tot fa esperar que els nostres ideals brostaràn aviat ufanosament.

En le histofor de Domènec te de donar en la mateixa entitat tres conferencies més, que versaràn sobre la civilització grega, les quals són esperades amb molt d'interés.

R

La reorganització del periòdic

El propòsit constant de la redacció de JUSTICIA SOCIAL de fer d'aquest hebdomadari una tribuna digna del benèvol interès dels nostres lectors s'anirà traduint cada dia en graduals millores de tots els ordres. El grup de redactors habituals ha estat reforçat darrerament per nous companys que han volgut prestar-nos llur aportació valuosa. Demés, ultra les caricatures dels companys "Apa" i "Shum", en publicarem d'ara en endavant del company "Grapa". Ben aviat augmentarem la nostra col·laboració amb dues noves seccions i el company Serra i Moret ens trametrà les seves cròniques bon punt arribi a l'Argentina.

Els avantatges de la impressió del periòdic a Barcelona no s'han pogut fer visibles encara per la malaltia soferta pel company Badia, el qual, no ben refet encara, ha volgut rependre les seves tasques al nostre costat, i a fi de poder-se consagrar a la confecció del periòdic, sense detriment per la seva salut, ens ha pregat volguéssim rellevar-lo de la feixuga feina d'administració. Pels imperiosos motius invocats ens ha estat impossible de desatendre el seu prec, per la qual cosa el company Rofes pren des d'ara el seu càrrec la feina de Tresorería i entre tots ens repartirem el treball que amb tant de zel ha vingut realitzant fins avui el company Badia.

Confiem també que d'aquí poques setmanes serà possible de millorar la correcció de proves, puix essent treballadors tots els que escrivim aquesta fulla i trobar-nos amb les hores del dia ocupades ha calgut deixar aquesta importantíssima tasca a la cura de la mateixa imprenta, sense coneixement especialitzat en la ortografía catalana. Les lamentables imperfeccions derivades d'aquest fet desapareixeran, doncs, aviat.

Esperem que els nostres amics voldran associar-se al nostre esforç fent un nou sacrifici per consolidar la situació econòmica del periòdic.

AVUI LIQUIDEM ENCARA AMB DEFICIT I LA CARREGA RECAU SEMPRE SOBRE ELS MATEIXOS COMPANYS. ES NECESSARI D'EXTENDRE EL NOSTRE CAMP DE LECTORS, ENS CALEN NOVES SUSCRIPCIONS I ES INDISPENSABLE AUGMENTAR LES LLISTES DE DONANTS. Penseu que si tots els suscriptors i paqueters satisfessin amb regularitat llurs deutes, i si cada llegidor volgués ajudar-nos amb UNA PESSETA, salvaríen la nostra situació.

"JUSTICIA SOCIAL" ES L'OBRA DE TOTS i tots tenim el deure de sacrificar-nos per mantenir-la i fer-la créixer.

AVIS ALS SUSCRIPTORS FORANS

Preguem als companys suscriptors les suscripcions dels quals acabin el 30 de setembre, vulguin fer tot seguit llur renovació trametent l'import de les noves suscripcions, abans del 10 d'octubre, al company tresorer

DR. ROFES. — TIANA

per gir postal

La vida del nostre periòdic

depen del nostre interès

AVIS ALS PAQUETERS

Amb la nova organització del periòdic, és necessari que els paqueters que vulguin seguir rebent el periòdic s'afanyin a liquidar els paquets rebuts en la forma de costum, però trametent les quantitats adeudades al company tresorer.

DR. ROFES. — TIANA

ECOS i COMENTARIS

LA CULTURA ES UN PERILL

Durant el temps que els Ajuntaments populars regien els municipis, el regidors, fent-se càrrec de la representació que tenien i de qui els hi havia donat, solien vetllar motls d'ells pels interessos dels ciutadans. Això que en aquell temps era molt discutit ara es veu bastant clar.

Ara vegeu aquestes biblioteques d'Astúries que sostenien els Ajuntaments populars que avui es troben en la trista situació de tancar les portes. Els regidors d'ara no creuen en la cultura del poble. En realitat però, en la cultura hi veuen el perill de que la seva ignorancia quedi més accentuada i tothom s'en doni compte. La tendencia d'ara és una repressió de totes les institucions fins a donar-los-hi un marcat caràcter vuit-centista. I com que la biblioteca popular abans no existia, a certs senyors els sembla molt natural que ara es tanqui. La biblioteca dona massa d'idees a la gent. Al burgés no li convé que l'obrer tingui idees. Els regidors d'Astúries deuen pensar que de la biblioteca en poden sortir un nombre excessiu de socialistes, comunistes i anarquistes i això es una font de conflictes a les mines.

La lògica renovadora es aquesta. Entre nosaltres passa una cosa semblant. Aviat farà dos anys que es van paralitzar les obres dels nostres grups escolars en construcció. Si les obres haguessin continuat avui, els nostres infants podrien ja concórrer a l'escola clara i ventillada, però no és aixi, perquè l'escola clara i ventillada no la volen acabar. Ara com ara han d'anar els que hi van a l'escola infecta i obscura, i els altres es queden al carrer.

La lògica renovadora, com que és una lògica de pa sucat amb oli, no permet gaire nombre de biblioteques i d'escoles. Sembla que amb la cultura oficial i oficiosa subministrada amb dosis ben reglamentades, ja n'hi ha prou.

I tot això passa perguè per ésser tolerades certes coses es necessita una gran quantitat de caps de fusta que les aguantin..

EL QUE DIUEN ELS FRANCESOS

La guerra del Marroc i la de la Síria ens resulta molt cara.

Però és clar que els milions que es gasten no es perden pas per tothom. Hi ha negociants de canons i d'obusos i proveïdors de tota mena.

Nosaltres pensem avui, com ahir, que no és pas just que de paraula guerra, m'agafa un esve-

(De "Le Progrès Civique").

PARAULES

Aquestes són de Guy de Manpassant:

"Quan jo tan sols penso en la paraula, guerra, m'agafa un esverament com si em parlessin de bruixeria, d'inquisició, d'una cosa llunyana, finida, monstruosa, abominable, contra natura.

Es hulmils, aquests que paguen més perquè són pobres, i tota nova càrrega els aclapara, aquests que hom mata en massa, que formen la veritable carn de canó, perquè són el nombre, aquests que sofreixen més cruelment les misèries de la guerra perquè són els més febles i els menys resistents, no comprenen gens aquests ardors bellicosos, aquest punt d'honor excitable i aquestes preteses combinacions polítiques que esgoten en sis mesos dues nacions, la victoriosa tant com la vençuda."

LES COSES CANVIEN

"Partido socialista español".

Abans això significava una força, un ideal, una comunitat i una opinió, però avui no és res més que una tarja de recomanació en els centres oficials.

MES ERRADES

El dia que JUSTICIA SOCIAL surti sense cap errada ens rependrà i ens subtarà tant, que potser no ho podrem pair. En els números darrers, per, l'"èxit a sorprès la mateixa empresa". Es diria que els companys impressors, contagiats per les forrolles dels "molts creuats" volen que els llegidors s'esplain amb les "ratlles creuadas". Dels disbarats produïts per aquests assenyalarem només els darrers paràgrafs de l'editorial i de l'article "Una mica de serenitat, companys", de la setmana passada. El primer havia d'acabar aixi, abans de les dues ratlles de colofó:

"Però no donem als principis de la nostra fe la valor necessària i divina dels dogmes religiosos, sinó la valor contingent i humana dels postulats científics. Si el destí esquerp us ha regatejat el do de l'alada ironia, llegat enorme que féu a la humanitat la vella Grècia, poseu almenys en la rigidesa dels vostres cultes un polsim de sal de lliure examen."

La segona part del penúltim paràgraf de l'altre article fou redactat en aquests termes:

"Nosaltres que havem invitat altres grups proletaris a llançar en els combats les armes enverinades, nosaltres que en època no pas llunyana exposàrem la nostra pell per acabar amb el selvatgisme de les lluites obreres, creiem que el silenci és la millor resposta als insults i les injúries. El fang impur no arribarà mai a esquitxar-nos."

La simple enumeració de les arrades ortogràfiques fóra la cançó de l'enfadós. Val més no pensar-hi. Sort que els nostres lectors són homs intelligents!

YA CULTURA

Deia la premsa diària:

Al poble de Capafons, s'enrunà l'escola de nenes. Resultaren algunes criatures contusionades i la mestressa amb ferides greus. Es tem que haurà d'amputar-se-li la cama dreta.

Pobres mestresses, tan mal retribuïdes i encara exposades a perdre la vida!

Pobres infants! els fan anar a l'escola a pendre de lletra i no fan res més que fer-los-hi perdre l'alegria en caselots sòrdits, exposats a morir aixafats.

Pobre país! Poques escoles i encara s'ensorren.

ANECDOTA DE VIATGE

Un capellà i un rabí viatgen en el mateix cotxe i parlen cordialment.

Durant el trajecte, el capellà, el qual té gana, treu del sac de mà un tros de pa i un tall de pernil i comença a menjar.

—En voleu un trocet?—diu maliciosament oferint el pernil al rabí.

Impossible—respon—. La meva religió no m'ho permet.

—Es llàstima, perquè cregueu que és bo.

Arriba al terme del seu viatge i el capellà pren comiat del seu company, i aquest tot donant-li la mà li diu:

—A reveure, reverend. Encisat de veureus. Saludeu a la vostra muller.

—No tinc muller. La meva religió no m'ho permet.

—Es llàstima—fa el rabí—perquè cregueu que és bo.

Company: Llegiu JUSTICIA SOCIAL

Llegiu les
Edicions de "Justícia Social"

"COMPANY„
per Màxim Gorki
PREU: 10 cèntims

| | |

"Aquest diuotre de sabatots„
per H.-G. Wells
PREU: 30 cèntims

"ACCIÓ COOPERATISTA"
Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya
Articles doctrinals sobre cooperacio: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya: Problemes socials relacionats amb la cooperació.
APAREIX CADA QUINZENA
Suscripció anyal: 4 ptes.
Redacció i Administració: Aurora, 11 bis. - Ciutat

MEF

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura governativa

Obrers del camp!
Llegiu i propagueu
"LA TERRA"
SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA «UNIÓ DE RABASAIRES DE CATALUNYA»
Es publica cada dissabte. 15 Cts.
Redacció i Administració: Carders, 12, 1.r BARCELONA

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu JUSTICIA SOCIAL periòdic socialista català.

Treballador!
Sigues digne de la teva condició humana!
Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millor.
Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

Les lletres i les dèries

LES REVISTETES

L'article que publicava fa alguns dies "La Publicitat" contra la plaga de les revistes de joventut ha fet un cert efecte. Ja era hora que algú prou autoritzat i amb el necessari ascendent sobre els autors novells digués algunes paraules per blasmar aquestes iniciatives tan freqüents entre el nostre jovent desvagat, que es tradueixen en la publicació de revistes i fulles, l'objetiu de les quals ningú sap endevinar clarament sino és el de satisfer la vanitat dels seus tendres redactors.

En algun temps, a casa nostra, una revista de joventut, volia dir alguna cosa. Passem per alt indulgentment totes les incorreccions i desllorigaments propis de l'edat, però els joves, quan escrivien, era sempre per a dir alguna paraula d'heterodòxia o de rebellió contra una doctrina política o contra unes normes estètiques. Els joves, quan escrivien no deixaven d'ésser joves; i això és l'important, perquè després de tot això denotava una vitalitat.

En canvi les revistes de joventut d'avui, plénes de ridiculeses i de sentimentalismes folc-i-torrians, reflecteixen tota la migradesa d'esperit i tota la timidesa humana que caracteritzen: això que hem resolt anomenar-ne darreres promocions literàries.

Joves ordenats, homenets palits, formen aquell tant per cent d'encarriladors — alludits per Josep Carner—si que tenim a casa nostra, en mig de tanta de "gent infinitament memp viril que Balmes que obtura amb un exemplar del "Criteri" el trau per on podria escapar-se alguna calaverada".

V.

| | |

Notes marginals

—Ha acabat la seva actuació al Teatre Apolo, la companyia Vila-Davi. L'actuació d'aquesta d'aquesta companyia a aquest teatre del Paral·lel ha estat un èxit dels més grossos.

Tant ha estat aixi que l'Empresa del teatre farà teatre català tot l'any. Durant aquesta temporada doncs, tindrem les companyies de l'Apolo, del Romea i de l'Espanyol, a més a més del selecte Teatre Intim.

Al Teatre Apolo hi actuarà l'Enric Giménez i la Mercè Nicolau, al front d'una companyia formada per la major part dels elements que formaven la companyia Vila-Davi, i per altres artistes de vàlua.

El dia 9 ha de debutar aquesta campanyia amb l'obra d'En Lluís Capdevila, "Les flors de la guillotina", episodi de la Revolució Francesa, en 3 actes. La companyia del Teatre Apolo compta amb obres de Josep Maria de Sagarra, Ignasi Iglesias, J. Puig i Ferrater, Ambrosi Carrion, Miquel de Palol, Amichatis i altres.

—Hom diu que alguns elements significats pels seus estudis històrics, parlen de la publicació d'una revista, especialment dedicada a aquests estudis. S'indiquen com a collaboradors, Ferran Valls i Taberner, Ferran Soldevila, R. d'Alòs i altres.

—Josep Maria López-Picó prepara la publicació d'un nou volum dels seus poemes inèdits.

—En Magí Morera i Galicia té enllestida la traducció de "Macbeth", l'obra genial de Shakespeare, al català. Hom en fa molt bones referències.

| | |

Edicions Diana

Després del llibre "El meravellós desembarcament dels grecs a Empúries", de Manuel Brunet, que acaba de sortir. "Edicions Diana" anuncien la pròxima aparici de "Ma vida en doina", novella, de Joan Santamaria; "De Montserrat a Leningrad", impressions del viatge, de Josep Pla; un llibre del mateix autor sobre la vida econmica i política de la U. R. S. S. i la tercera edició de "Coses Vistes", llibre que, com tothom sap, ha aconseguit un èxit formidable i del qual se n'han exhaurit dues edicions en tres mesos, malgrat haver-se'n fet tiratges extraordinaris.

Altrament, "Edicions Diana", prepara la publicació de les següents obres: "Caps de brot", retrats, d'Eugeni Xammar; "El Collar de la Núria", novella, de C. A. Jordana; "La solució del problema de les nacionalitats en la U. R. S. S.", assaigs, d'Andreu Nin; "Estampes de Barcelona", de Manuel Brunet, i "La nau a port", novella, de Joan Santamaria.

Hi ha encara en projecte llibres de Ramon Raventós, Joan Sacs, Joan Mínguez i altres.

Amb aquest conjunt d'autors i d'obres, "Edicions Diana" creu que queda àmpliament justificat l'objecte de la seva creació, que no ha estat altra que el de dotar el nostre país d'una biblioteca d'autors independents.

Lletres al Director

Per la cultura del poble

Qui no hagi viscut amb intensitat les lluites passades de caràcter social a Catalunyqa, potser farà, en llegir aquestes ratlles, una ganyota d'impacient, i sentirà llàstima pel seu autor, pensant que parlant d'aquestes coses es pert el temps. Però el que això escriu, i així parla, sap el que val la llibertat i allò que són els moviments en l'ordre intern i extern, haguts a Catalunya de setze anys ençà.

Podem dir-ho sense por de pecar. L'obrer català—l'obrer que treballa a Catalunya—tot i essent, en la generalitat, el més intelligent d'Espanya, encara no ha arribat enlloc. Encara és un infant. I, això ja ho véiem set anys enrera, malgrat els nostres entusiasmes i la nostra joventut. I érem uns quants que miràvem les coses des del mateix prisma. Entre tants, i això l'honorava molt, En Salvador Seguí.

El temps passa, i en els nostres caps hi surten filets platejats que ens diuen que si no hem guanyat gaire, hem perdut almenys oportunitats magnífiques per haver tret dels medis obrers altres fruits que les gestes d'una situació de predomini convulsiu i efímer, fill d'una idealitat digerida atropelladament, com si les idees no es tinguessin de mastegar per assimilar-les al nostre intelecte, el mateix que els aliments a la nostra economia.

El que és ben cert és que si abans, setze anys enrera, quan actuaven els Lorenzo, Bueso, Negre, Herreros, Miranda, Bonochi, Loredo, etc., les nostres coses tenien deficiències, avui també en tenen, i no pas de petites dimensions. Tot, a la meva manera de veure, perquè estem mancats d'una preparació i una cultura social que ens doni una eficàcia pràctica.

Si la vida fos un pur esplai líric que és progués passar al so d'una flauta, molt bé que totes les nostres preocupacions fossin només per a cantar odes a l'ideal estimat. Però la complicada vida econòmica dels pobles no es pot desenrotllar amb normalitat, sense una preparació metòdica i adequada a cada una de les diverses fonts de producció. No; no n'hi ha prou de sentir el pes de la injustícia de què el sistema capitalista ens fa víctimes. El sentiment protestari contra el món caduc i pervers, només pot servir d'escalfor a un estat despiritual revolta, però mai ésser el timó per dur la nau a lloc segur.

Si volem fer una obra ben feta, es precís que la intelligència de la classe treballadora s'elevi més enllà del terme mig. Les raons nostres són molt dignes i molt santes, però la burgesia compta amb els cervells dirigents que fan que es pugui donar el goig de dir que per ara res no supera la seva escola i el seu sistema productiu. (Deixem l'exemple rus al marge que allà les coses estan encara avui en estat embrionari i fóra precipitat qualsevol judici.)

Quan les hores de reflexió comencen de venir pel proletariat català, i ens acut a nosaltres que som humils collaboradors de lobra social desenrotllada arreu de Catalunya, donar a conèixer, valent-nos de JUSTICIA SOCIAL una inciativa que fa temps tenim pensada per a veure si humilment contribuïm tant com desigs tenim, a l'honrosa feina de vetllar pel bé de tots.

Havem pensat moltes vegades per què nosaltres que ho necessitem tant no tenim l'ajut dels homes de saber que hi ha a les universitats, laboratoris, centres i acadèmies d'ensenyament 'superior? Per què, ens havem preguntat, no formem nosaltres, al marge de l'Estat, universitats en petit, centres de cultura arreu, i d'entre tots i d'entre totes, fer-ne una "Federació general de cultura popular", o quelcom equivalent, encara que no porti aquest nom? Qui és que no creu amb l'eficàcia d'una obra de cultura popular! Qui és que posarà en dubte que a Catalunya, solament a Catalunya, és possible d'organitzar vuit mil homes en entitats de cultura! I, sabeu tots el que cal per donar una base sòlida, tant a l'organització obrera com a les cooperatives, com l'ajut que aquesta organització podria donar en els homes de saber, que avui la burgesia té acaparats.

Ens manca tot. Ens manquen homes capaços d'ésser un dia els veritables secretaris de sindicats; això no vol dir fer-ne una professió, però vol dir tenir homes preparats per a l'exercici de la funció, que nosaltres no creiem que sigui tan senzilla com fins avui la coneixem. Ens manquen bones biblioteques, cursos professionals i orientacions generals de cultura amb tots els aspectes.

No tenim els més petits i rudimentaris coneixements d'economia; som com hom deia un dia En "Xenius" (abans de desertar), uns fonògrafs de l'abecedari.

I, bé: Jo opino que el guariment de aquestes i altres deficiencies és factible mitjançant que tots els homes de cor i seny fassin quelcom perquè sigui possible a Catalunya una petita universitat popular a cada població, i sigui aviat un fet unir els homes per l'enteniment, i vencer la civilització actual per l'altra, la nostra. *I... qui té la paraula?*

FLORETAL

| | |

Del terrorisme blanc de Bulgaria

Si es jutja pel silenci de la premsa capitalista, hom podria creure que a Bulgària hi regna la pau. La classe obrera i pagesa des de dos anys és víctima de la més brutal i ferotge repressió, i que no fa molt aquestes classes, cansades de tanta tirania i opressió es revoltaren per treure's el jou dels grans terratinents i militars, units al volt de l'odiosa persona del professor Tankof. Després de les convulsions de les quals el país fou teatre dos mesos enrera, la gent podria creure que la pacificació interior és un fet.

Desgraciadament, no és pas així. Si bé els afusellaments en massa i l'aplicació de la llei de fuga han deixat per ara d'aplicarse, no pot pas dir-se que la cruel i sagnant repressió sigui acabada.

Darrera els procediments abominables que el govern del despòtic i sanguinari Zankof posà en pràctica per tal d'aniquilar als comunistes i als agraris del petit estat balcànic; segueix una sèrie de processos en els quals els encartats hi són per dotzenes de milers.

Segons llegim en el "Sunday Worker", òrgan setmanal de la minoria de les "Trade Unions" d'Anglaterra, en els dit processos hi ha encartats tots els sospitosos que pertanyen a algun dels partits que es tracta d'abatre, així com llurs famílies.

Entre els innombrables processos instruïts per tal de castigar als que s'acusa d'haver pres part en la revolta, mereix citar-se el que s'instrueix a la ciutat de Tirnovo, en el qual els encartats són 500, entre homes i dones. En el dit procés, que pot qualificar-se de monstre, es demanen 100 penes de mort, essent 10.000 els testimonis que han de declarar. Els habitants de la comarca de Tirnovo estan horroritzats davant el crim que es prepara, puix els acusats no tenen defensa de cap mena, o tot el més la que els mateixos victimaris els han designat. No hi ha la més petita esperança que cap dels cent s'escapi de les mans del butxí.

Com tots recordareu, en començar la brutal repressió per ofegar amb sang la revolta iniciada pels comunistes agraris, una delegació de les Trade Unions angleses, de la qual formaven part entre altres Josiah Wedgwood, W. Mac Kinder i el coronel Malone, tots ells diputats, es traslladà a Bulgària a fi d'assabentar-se del que passava i procurar de passada de convèncer a Tankof de la innutilitat de tant vessament de sang. La dita comissió no pogué pas complir com desitjava llur missió, car les autoritats els ho impediren.

Molt, però, devien poder veure els diputats britànics amb els pocs dies de sojorn al reialme del fill del tsar Ferran, que a la seva tornada publicaren un llibret en el qual esmentaren tantes atrocitats tants crims i tantes tortures, que l'opinió lliberal de la Gran Bretanya se sentí fortament commoguda.

Qué fan davant d'aquests fets les forces obreres organitzades d'arreu del món?

Els qui des dels llocs dirigents de les organitzacions internacionals abandonin els companys perseguits de Bulgària, fan traició a la causa del poble.

Miquel VILAGINES

Justicia Social
SETMANARI SOCIALISTA
2.ª època
CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Viladomat, 108 (Imprenta). -BARCELONA

REDACTORS I COL·LABORADORS
Gabriel Alomar - Serra i Moret Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Aguadé Miró - Cristòfor de Domènec - J. Carner Ribalta - J. Llorens i Artigas Dr. E. Mira - J. de C. Serra Ràfols Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - "Apa„ - Rossend Llates Dr. Muntanyà - Francesc Viladomat - Sara Llorens - Manuel Galés "Galdric„ - Marius Vidal - Ferrán Culto - B. Farré - Josep Ricart i Sala - Manuel Escorza - Dr. J. Estadella Arnó - J. Recasens i Mercadé - Rafael Campalans - Francesil Gandia - Dr. Josep Amorós Em i Saleta - "Shum„ - F. Cañadas- Josep M.ª de Sucre - J. Roure i Torrent - Manuel Alcàntara i Gusart - Dr. Cosme Rofes - Ignasi Iglesias - Roc Guinart - Puig Pujades - Joan Fronjosà - Balagué Baró - R. Ràfols Camí - Jaume Cardús - J. Duràn i Guardia - Joan Forment. - C. A. Jordana.

REDACTORS-CORRESPONSALS
Albert Schneeberger - Rafael Ramis, *França*
Joan Comorera.—*Argentina*
Carlota Goteres.—*Xile*
René Lyr.—*Bèlgica*
Roberto Marvasi.—*Itàlia*
Dr. Andrés Ovejero.—*Madrid*

PREUS D'ABONAMENT:
Catalunya i Provincies:
Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes. Un any, 8 ptes.
Estranger:
Mig any, 5'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

JUSTICIA SOCIAL *és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.*
SUSCRIVIU-VOS-HI
personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

S'ha posat a la venda
l'interessant fullet d'en
Gabriel Alomar
titolat
La pena de muerte
traduit al castellà. Conté 24 planes amb coberta artísticament impresa a dues tintes i retrat del seu autor. — Es ven a 20 céntims cada exemplar. S'ha fet un curt tiratge d'una edició de luxe a 40 centims.
Les comandes s'han de fer a:
Editorial VERTICE, Viladomat 108, Barcelona.

Preguem als nostres suscriptors per trimestres se serveixin renovar llurs suscripcions.

IMPREMTA
Isidre Duch
Viladomat, 108 - Tel. 1018
BARCELONA

No servirem cap suscripció que no vagi acompanyada del seu import.

Imp. Isidre Duch. - Viladomat, 108